

Existential Communication as the Basis for Authentic Human Existence in Karl Jaspers

Mahmoud Dorosti^{1*}, Akbar Rahnama²

1 PhD in Philosophy of Education, Department of Educational Sciences, Shahed University, Tehran, Iran.

2 Associate Professor, Department of Educational Sciences, Shahed University, Tehran, Iran.

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	This article explores the concept of existential communication and its significance from the point of view of Karl Jaspers' existential philosophy, using the research method of concept analysis of the type of conceptual interpretation and expansion. The author tries to show that, from Jasper's point of view, the need for existential communication is a fundamental and inherent need in human existence. Accordingly, the concept of existential communication is defined and analyzed as the communication of life.
Received: 2024/06/26	Jaspers posits that establishing existential communication provides a foundation for achieving self-awareness and attaining Existenz, considering it a form of experiencing the eternal moment. From his point of view, existential communication is highly unique and subjective, and its purpose is to be in an intimate and honest relationship with another individual. Jaspers views existential communication as a quest for existential truth, guiding not only human relationships but also individuals towards God as the absolute existence – the transcendent being.
Accepted: 2025/05/02	

Keywords: existential connection, Jaspers, Existenz, eternity, transcendence.

Cite this article: Dorosti, Mahmoud & Rahnama, Akbar (2025). Existential Communication as the Basis for Authentic Human Existence in Karl Jaspers. *The Quarterly Journal of Western Philosophy*. Vol. 4, No. 3, pp. 125-144.

DOI: 10.30479/wp.2025.20561.1094

© The Author(s).

Publisher: Imam Khomeini International University

* Corresponding Author; **E-mail:** mahmoud.dorosti@shahed.ac.ir

Extended Abstract

This article explores the concept of existential communication and its significance from the point of view of Karl Jaspers' existential philosophy, using the research method of concept analysis of the type of conceptual interpretation and expansion. The author tries to show that, from Jasper's point of view, the need for existential communication is a fundamental and inherent need in human existence. Accordingly, the concept of existential communication is defined and analyzed as the communication of life. Jaspers posits that establishing existential communication provides a foundation for achieving self-awareness and attaining Existenz, considering it a form of experiencing the eternal moment. From his point of view, existential communication is highly unique and subjective, and its purpose is to be in an intimate and honest relationship with another individual. Jaspers views existential communication as a quest for existential truth, guiding not only human relationships but also individuals towards God as the absolute existence, the transcendent being.

An overview of the philosophical works of Jaspers mentioned above shows that this philosopher discusses various forms of communication; however, the greatest importance is given to the analysis of existential communication. Why? The reason is that Jasper was concerned about the human situation, his mental state in the modern world. Jaspers believed that the human "spirit and heart" are called to communication, and his personality is shaped through existential communication. (Gordon, 2000:107). Therefore, in Jaspers' philosophy, there is an inseparable link between communication and human life. Jaspers clearly adopted this basic attitude from Kierkegaard's philosophy. In his work "Reason and Existenz" (1957b), he speaks of three states of being. In this context, clear similarities can be seen with Kierkegaard's three stages of life. Jaspers repeatedly emphasizes in his writings that human existence is unconditionally inclined towards communication, noting that "the greatest achievement of a human being in this world is the communication of one personality with another" (Jaspers, 1973:71). In fact, here Jaspers refers to existential communication, which is considered the main goal of man. His philosophy is full of statements that emphasize the special importance of existential communication in human life.³ It can be claimed that Jaspers tries to "prove the priority of human communication over the formation of man" (Gordon, 2000:111). According to him, every new human being is born in communication. Therefore, existential communication provides the birth of human personality and existence.² In addition, Jaspers, like Kierkegaard, emphasizes the constant presence of the individual in communication. "First, man exists as a being in the world who has a relationship with himself. Second, man exists as a being who is in communication with other people as beings" (Jaspers, 2000: 114).

This shows that Jaspers considers humans to be relative beings who, as communicative beings, have their authentic existence and identity derived from existential communication. In the second volume of his three-volume book *Philosophy*, in a chapter entitled "Communication," he repeatedly emphasizes the priority of communication for becoming human: "I am only through communication with another" (Jaspers, 1970, 47). And in another part of the book, he says, "Just as I am not conscious without an object, I am not self-conscious without the self-consciousness of others from myself" (Jaspers, 1970, 51). Therefore, it can be claimed that existential communication is an integral part and the secret of human existence. In analyzing this view, Gordon states that "Jaspers sees communication as the universal condition of a human being, to the extent that our comprehensive essence, which is what we are and what is for us, is tied to communication" (Gordon, 2000:106).

To summarize the points presented, it should first be noted that existential communication is a certain secret of human life and its existential need. Secondly, this communication is the basis of authentic existence and its main purpose, since it is only through this highest form of communication that man can realize the purpose of his existence and become his true self. It can be claimed that this type of communication "reveals the unique horizons of existential

creation" (Kačerauskas, 2010:18). Therefore, "for Jaspers, existential communication is the most complete, fundamental and effective form of communication" (Górniak-Kocikowska, 2012:423). Thirdly, existential communication is not merely a process of exchanging words, but a communication in which the subjective world of two people and their existential depth meet, when "existence communicates with existence." Therefore, existential communication can rightly be called the communication of life.

The second aspect that reveals itself in the discussion of existential communication is truth. From Jasper's point of view, communication is vital for philosophy and the achievement of philosophical truth. "Truth," for Jaspers, is based on communication: If I could have achieved truth alone, in absolute solitude, I would never have suffered so much from the lack of communication, and I would never have experienced such an unparalleled pleasure from authentic communication. But I am only in connection with the other; alone, I am nothing (Jaspers, 1973:80).

Philosophical truth arises specifically through human dialogue, grows out of the authentic communication between selves who are trying to understand themselves and the other, life and meaning, and is not simply transferred from one to the other. It is a truth that comes into being for the first time in the course of communication, a truth that is only actualized within it and through it; a truth that is neither pre-existent to be transferred to another, nor a goal that can be achieved by a particular method and considered without valid communication (Jaspers, 1957b: 97).

The third aspect that stands out in Jasper's analysis of existential communication is "existential ethics," which can be related to "ethics of communication." In speaking of existential communication, Jaspers specifies the ethical position and values of the individual in relation to the other person with whom we want to establish authentic and real communication.

References

- Arendt, H. (1957) "Karl Jaspers: Citizen of the World", *The Philosophy of Karl Jaspers*, edited by P. A. Schilpp, La Salle, IL: Open Court Publishing, pp. 539-549.
- Ashman, I., and Lawler, J. (2008) "Existential Communication and Leadership", *Leadership*, Vol. 4, No. 3, pp. 253-269. DOI: 10.1177/1742715008092361.
- Cissna, Kenneth N. & Anderson, Rob (1994) "Communication and the Ground of Dialogue", in R. Anderson, K. N. Cissna & R.C. Arnett (eds.), *The Reach of Dialogue: Confirmation, Voice, and Community*, Hampton Press, p. 9-30
- Deurzen, E., and Iacovou, S. (2013) *Existential Perspectives on Relationship Therapy*, Palgrave Macmillan.
- Friedman, M. S. (1976) *Martin Buber: the Life of Dialogue*, Chicago: University of Chicago Press.
- Girnius, J. (2019) "Laisvė ir Būtis. Karlo Jasperso Egzistencinė metafizika (Freedom and Being, The Existential Metaphysics of Karl Jaspers)", *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Filosofiya. Sotsiologiya. Politologiya – Tomsk (State University Journal of Philosophy, Sociology and Political Science)*, Vol. 47, pp. 129-136.
- Gordon, R. D. (2000) "Karl Jaspers: Existential Philosopher of Dialogical Communication", *Southern Journal of Communication*, Vol. 65, No. 2-3, pp.105-118.
- Górniak-Kocikowska, K. (2012) "The Factor of Listening in Karl Jaspers' Philosophy of Communication", *Philosophical Faith and the Future of Humanity*, edited by H. Wautischer, et.al., Springer Verlag, pp. 419-434.
- Jaspers, K. (1957a) *Man in the Modern Age*, translated by C. Paul, New York: Anchor Books.
- Jaspers, K. (1957b) *Reason and Existenz*, translated by W. Earle, New York: The Noonday Press.
- Jaspers, K. (1957c) "Philosophical Autobiography", translated by P. A. Schilpp and L. B. Lefebvre, *The Philosophy of Karl Jaspers*, edit by P. A. Schilpp, La Salle, IL: Open Court Publishing, pp. 4-94.

- Jaspers, K. (1970) *Philosophy*, Vol. II. Chicago: University of Chicago Press.
- Jaspers, K. (1973) *Way to Wisdom*, New Haven: Yale University Press.
- Jaspers, K. (1998) *Filosofijos įvadas (Introduction to Philosophy)*, Vilnius: Pradai.
- Jaspers, K. (2000). *Vsemirnaya istoriya filosofii, Vvedeniye (World History of Philosophy, Introduction)*, St. Petersburg: Nauka.
- Johannesen, R. L. (1971) "The Emerging Concept of Communication as Dialogue", *Quarterly Journal of Speech*, Vol. 57, pp. 373-382.
- Kačerauskas, T. (2010) "Seeing, Viewing and Imagination: Existential Interactions", *Philosophy, Sociology*, Vol. 21, No. 1, pp. 11-19.
- Kirtiklis, K. (2009) *Komunikacijos samprata šiuolaikinėje filosofijoje (The Conception of Communication in Modern Philosophy)*, Dr. Diss. Vilnius.
- Littlejohn, S. W. (1996) *Theories of Human Communication*, Belmont, CA: Wadsworth.
- Matson, F., & Montagu, A. (eds.) (1967) *The Human Dialogue: Perspectives on Communication*, New York: Free Press.
- Mickevičius, T. M. (2018) "Heidegger's Twofold Treatment of Modern Technology", *Philosophy, Sociology*, Vol. 29, No. 1, pp. 32-38.
- Peach, F. (2012) "Reflections on Philosophical Faith and Faith in the Twenty-First Century", *Philosophical Faith and the Future of Humanity*, edited by H. Wautischer, A. M. Olson, and G. J. Walters, Springer, pp. 253-268.
- Pečiulis, Ž. (2016) "Digital Era: from Mass Media towards a Mass of Media", *Philosophy, Sociology*, Vol. 27, No. 3, pp. 240-248.
- Salamun, K. (2006) "Karl Jaspers' Conceptions of the Meaning of Life", *An International Journal in Philosophy, Religion, Politics, and Arts*, No. 1, pp. 1-8.
- Schrag, O. O. (1971) *An Introduction to Existence, Existenz, and Transcendence*, Pittsburgh: Duquesne University Press.
- Šliogeris, A. (1998) "Karl Jaspersas", Jaspers, K., *Filosofijos įvadas (Introduction to Philosophy)*, Vilnius: Pradai, pp. 216-245.
- Smith, C. R. (1998) *Rhetoric and Human Consciousness: A History*, Prospect Heights, IL: Waveland Press.

فصلنامه علمی

فلسفه غرب

سال چهارم، شماره سوم (پیاپی ۱۵)، پاییز ۱۴۰۴

شاپا چاپی: ۲۸۲۱-۱۱۶۴

شاپا الکترونیک: ۲۸۲۱-۱۱۵۴

ارتباط وجودی به مثابه اساس وجود اصیل انسانی در فلسفه کارل یاسپرس

محمود درستی^{۱*}، اکبر رهنما^۲

دانش آموخته دکتری علوم تربیتی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله چکیده

نوع مقاله: این مقاله مفهوم ارتباط وجودی و اهمیت آن را از دیدگاه فلسفه وجودی کارل یاسپرس، با استفاده از روش تحقیق تحلیل مفهوم از نوع تفسیر و بسط مفهومی، مورد بررسی قرار می‌دهد.

مقاله پژوهشی

نویسنده تلاش می‌کند نشان دهد از نگاه یاسپرس نیاز به برقراری ارتباط وجودی، نیازی بنیادین و ذاتی در وجود انسان است. بر همین اساس، مفهوم ارتباط وجودی به مثابه ارتباط زندگی تعریف و تحلیل می‌شود. یاسپرس برقراری ارتباط وجودی را زمینه‌ای برای رسیدن به خودآگاهی و دستیابی به اگزیستنز مطرح کرده و آن را نوعی تجربه لحظه‌ای ابدیت می‌داند. از نگاه وی، ارتباط وجودی بسیار منحصر به فرد و ذهنی است و هدف از آن، بودن در یک رابطه صمیمی و صادقانه با دیگری است. یاسپرس برقراری ارتباط وجودی را جستجوی حقیقت وجودی دانسته که نه تنها روابط انسانی، بلکه انسان را به سوی خدا به عنوان وجود مطلق (امر متعال) هدایت می‌کند.

کلمات کلیدی: ارتباط وجودی، یاسپرس، اگزیستنز، ابدیت، امر متعال.

استناد: درستی، محمود؛ رهنما، اکبر (۱۴۰۴). «ارتباط وجودی به مثابه اساس وجود اصیل انسانی در فلسفه کارل یاسپرس». فصلنامه علمی فلسفه غرب. سال چهارم، شماره سوم (پیاپی ۱۵)، ص ۱۲۵-۱۴۴.

DOI: 10.30479/wp.2025.20561.1094

ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) حق مؤلف © نویسندگان.

* نویسنده مسئول؛ نشانی پست الکترونیک: mahmoud.dorosti@shahed.ac.ir

مقدمه

در نگاه اول، ارتباط یک پدیده بدیهی و طبیعی به نظر می‌رسد. با این حال، تحلیل و تعریف مفهوم ارتباط کار آسانی نیست. مفهوم ارتباط بسیار گسترده و چندوجهی است و مطالعات علمی مربوط به آن مدام در حال گسترش است. منابع علمی مربوط به ارتباطات به سرعت در حال افزایش اند و انواع مختلفی از آن را از هم تفکیک و بررسی می‌کنند، از جمله: ارتباط بین فردی، ارتباط گروهی، ارتباط جمعی، ارتباط بین فرهنگی، ارتباط بین‌المللی و بسیاری موارد دیگر.

بسیاری از فلاسفه نیز به پدیده ارتباط پرداخته‌اند. چهره‌های برجسته اگزیستانسیالیسم، مانند کارل یاسپرس، مارتین بوبر، مارتین هایدگر، با نظریه ارتباط وجودی (existential communication) شناخته می‌شوند. در اینجا ارتباط در سطح «پیشا-علمی» (pre-scientific) ویژگی‌ای از وجود انسان تلقی می‌شود (Kirtiklis, 2009: 12). اگزیستانسیالیست‌ها معتقدند ارتباط وجودی که بر پایه گفتگوی مستقیم استوار است، یکی از شرایط بنیادین زندگی انسانی به شمار می‌رود. بنابراین، درک و بررسی این نوع ارتباط، بینشی نو به ارتباط انسانی و جوهره آن می‌بخشد و مسیر درست را برای رسیدن به رابطه‌ای اصیل میان انسان‌ها روشن می‌کند.

کارل یاسپرس به عنوان یکی از برجسته‌ترین فیلسوفان اگزیستانسیالیست قرن بیستم شناخته می‌شود، با این حال، آثار او تا حد زیادی در حوزه‌های ادبیات ارتباط بین فردی و گفتگویی (dialogical) مغفول مانده است. اگرچه در آثار موجود به دیدگاه‌های ارتباطی افرادی مانند بوبر، کی‌یرکگور، هایدگر، باختین، گادامر و سایر فیلسوفان توجه شده است، اما آثار کارل یاسپرس کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در واقع در مورد یاسپرس اغلب به جایگاهی در پاورقی بسنده شده است. فریدمن، یاسپرس را یکی از هفت متفکری می‌نامد که به‌طور مستقل از بوبر به فلسفه گفتگویی یا فلسفه من-تو رسیده‌اند، اما این کار در یک پاورقی انجام می‌شود و در متن اصلی کتاب به یاسپرس پرداخته نشده است (Friedman, 1976: 162). لیتل جان نیز یاسپرس را یکی از شش منتقد برجسته جامعه انبوه (mass society) نام می‌برد، اما او نیز تنها در یک پاورقی به آن پرداخته و هیچ بحثی درباره ایده‌های یاسپرس یا هیچ ارجاعی به آثار او نداشته است (Littlejohn, 1996: 332). سیسنا و اندرسون، در یک یادداشت پایانی، یاسپرس را به عنوان اولین کسی که ممکن بود در صورت گسترش دامنه مقاله خود در نظر بگیرند، فهرست می‌کنند (Cissna & Anderson, 1994: 10). یوهانسن پس از معرفی بوبر به عنوان فیلسوف اصلی گفتگومحور، در متن مقاله اولیه‌اش که اکنون اثری کلاسیک به شمار می‌رود، اشاره می‌کند که «دو اگزیستانسیالیست دیگر که گفتگو یا معادلی برای آن را برای درک انسان [بشر] اساسی می‌دانند، کارل یاسپرس و گابریل مارسل هستند» (Johannesen, 1971: 374)؛ با این حال، در آن مقاله توجه بیشتری به کار یاسپرس وجود ندارد.

اسمیت نیز یاسپرس را به عنوان یکی از پنج فیلسوف برجسته اگزیستانسیالیست نام می‌برد (Smith,

270: 1998)، اما حتی با وجود این تأیید، کمتر از یک صفحه و نیم به خلاصه‌سازی جنبه‌ای از فلسفه یاسپرس که به ارتباطات انسانی مربوط می‌شود اختصاص داده است (Ibid, 287) و حتی این پوشش نیز به‌صورت مشترک با بوبر و هایدگر مورد بحث قرار می‌گیرد. همچنین متیسون و مونته‌گ در کتاب اصلی خود در مورد گفتگو، که بیش از ۲۵ سال پیش منتشر شد، ادعا می‌کنند که «هیچ‌کس در زمان ما بر نقش حیاتی ارتباط چه اندیشه و چه در وجود به‌اندازه یاسپرس تأکید نکرده است» (Matson and Montagu, 1973: 7). یاسپرس اغلب در مورد اراده مطلق انسان برای ارتباط می‌نویسد و ادعا می‌کند که «بالا‌ترین دستاورد انسان در این جهان، ارتباط از یک شخصیت به شخصیت دیگر است» (Jaspers, 1973: 71).

یاسپرس ارتباط را «شرط همگانی» (universal condition) انسان می‌داند، به‌گونه‌ای که «جوهر جامع» (comprehensive essence) ماست؛ به این معنا که هر آنچه هستیم و هر آنچه برای ما وجود دارد، «گره خورده با ارتباط» است (Iddem, 1957b: 79). وی همانند مارتین بوبر و تعداد محدودی دیگر از فلاسفه و نظریه‌پردازان گفتگومحور اوایل قرن بیستم، در درک اهمیت ارتباط برای انسان از نظر معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی، از زمان خود جلوتر بود (Gordon, 2000: 106).

یاسپرس حرف‌های زیادی برای گفتن درباره ارتباط داشت و نباید توسط علاقه‌مندان به حوزه ارتباط بین فردی و گفتگویی نادیده گرفته شود. این مقاله به‌عنوان یک مقدمه کوتاه برای برخی از کلیدی‌ترین اندیشه‌های این فیلسوف اگزیستانسیالیست مهم عمل می‌کند تا به دیگران کمک کند تصمیم بگیرند که آیا به سراغ آثار یاسپرس بروند یا خیر. بنابراین، این مقاله سعی دارد رمز و راز ارتباط وجودی را از منظر فلسفه اگزیستانسیالیستی یاسپرس آشکار کند. می‌توان گفت یاسپرس از آن دسته متفکرانی بود که دغدغه اصلی در فلسفه‌اش ارتباط وجودی بود. او می‌خواست ارتباط و منشأ آن را از منظر روابط انسانی و وجود فردی عمیقاً آشکار کند. یاسپرس در آثار خود توجه‌ها را به وضعیت معنوی بحرانی انسان در دنیای مدرن جلب می‌کند. او می‌گوید در عصر فناوری و عقل‌گرایی، فرد به‌دلیل فقدان ارتباط وجودی، احساس تنهایی، بیگانگی و عذاب را تجربه می‌کند. این در حالی است که به‌دلیل غلبه مادی‌گرایی و جامعه توده‌وار، ارتباط وجودی چندان ضروری و حیاتی تلقی نمی‌شود. بدیهی است که این بینش‌ها و کاوش‌های یاسپرس درباره ارتباط وجودی، برای فردی که در عصر حاضر ارتباطات و اطلاعات زندگی می‌کند، مهم و مرتبط هستند. گوردون تلاش می‌کند این ایده را تأیید کند که فلسفه یاسپرس به‌ویژه برای علوم ارتباطات اهمیت دارد. این علوم که غرق در الگوهای عینی ارتباطات هستند، به‌نظر می‌رسد اهمیت روح و قلب فرد را در ارتباطات بین فردی فراموش کرده‌اند (Ibid, 118). نظریه ارتباطات وجودی همچنین با فلسفه گفتگوی بوبر، گابریل مارسل، ژان پل سارتر، وجودگرایی هایدگر، و نظریه پدیدارشناسی مرلوپونتی در ارتباط است. می‌توان گفت که «یاسپرس بیش از بوبر و سایر فیلسوفان اگزیستانسیالیست، به درک ما از ارتباط وجودی که تنها در روابط عمیق و اصیل فردی امکان‌پذیر است، کمک کرده است» (Deurzen and Iacovou, 2013: 110).

ارتباط وجودی به مثابه ارتباط زندگی

ارتباط و اگزیستنز یکی از مفاهیم کلیدی در فلسفه یاسپرس است. او در آثاری چون *عقل و اگزیستنز* (Reason and Existenz, 1957b)، *راهی به سوی خرد* (Way to Wisdom, 1973) و سه جلدی معروف، *فلسفه* (Philosophy, 1970) و آثار دیگر، نظریه فلسفه اگزیستانسیالیستی را با هدف تأکید بر ارزش عملی آن و پیوندهای نزدیک با زندگی فردی انسان توسعه داد. ابعاد مختلف مفهوم یاسپرس از ارتباط وجودی در آثار علمی بسیاری از نویسندگان مورد بررسی قرار گرفته است (برای نمونه، Deurzen and Iacovou, 2013; Ashman and Lawler, 2008). کریستینا گورنیاک کوچیکوفسکا اشاره می‌کند که «ارتباط وجودی محور درک یاسپرس از وجود انسان است» (Górniak-Kocikowska, 2012: 423). انسان در فلسفه یاسپرس، به عنوان اگزیستنزی درک می‌شود که در جستجوی خود و معنای زندگی خود است؛ شک می‌کند، پرسش می‌کند و موقعیت‌های مرزی را تجربه می‌کند.

انسان به مثابه اگزیستنز، یک شیء تجربی نیست که بتوان آن را با روش‌های علمی توصیف یا بررسی کرد، زیرا عمق وجود انسان منحصر به فرد و غیر مادی است. یاسپرس با الهام از کی‌یرکگور بیان می‌کند که وجود فردی امری داده شده نیست، بلکه هدف و مقصدی است که برای او تعیین شده است. به عبارت دیگر، خود فرد باید جوهر خود را بیافریند؛ به عبارت دیگر، خود واقعی‌اش باشد و اصیل زندگی کند. این امر اهمیت ارتباط را نشان می‌دهد. در دیدگاه یاسپرس، انسان نمی‌تواند به تنهایی خود را بشناسد و وجود خود را کامل کند؛ دیگران برای او ضروری هستند. یاسپرس می‌نویسد «یک انسان منزوی، هیچ است» (Jaspers, 1998: 28). بنابراین، برقراری ارتباط در زندگی فرد اهمیت زیادی پیدا می‌کند؛ برقراری ارتباط وجودی که به سوی یک گفتگوی صادقانه بین فردی هدایت می‌شود. کوچیکوفسکا اشاره می‌کند که «یاسپرس در همان اوایل تأکید کرد که وجود انسان به عنوان هستی اصیل و حقیقی در خود، تنها در فرایند ارتباط با انسان‌های دیگر واقعی و حقیقی می‌شود» (Górniak-Kocikowska, 2012: 423).

بررسی اجمالی آثار فلسفی یاسپرس که در بالا ذکر شد نشان می‌دهد که این فیلسوف اشکال مختلف ارتباط را مورد بحث قرار می‌دهد؛ با این حال، بیشترین اهمیت به تحلیل ارتباط وجودی داده می‌شود. چرا؟ دلیل آن این است که یاسپرس نگران موقعیت انسان و وضعیت روحی او در دنیای مدرن بود. او آثار متعددی از خود به جای گذاشت که در آنها به تحلیل وضعیت معنوی و سیاسی اروپای غربی پرداخت. ادعا می‌شود که «یاسپرس در سال‌های پس از جنگ به عنوان یکی از رهبران معنوی در آلمان شناخته می‌شد» (Šliogeris, 1998: 221). این فیلسوف آلمانی در کتاب خود با نام *انسان در عصر مدرن* (Jaspers, 1957a) به نقد سلطه تکنولوژی، جامعه توده‌ای می‌پردازد و به از خودبیگانگی فراینده انسان و شخصیت جمعی او اشاره می‌کند. یاسپرس می‌نویسد: «تمایزترین نشانه آشوب و بحران کنونی این است که مردم کمتر و کمتر همدیگر را درک می‌کنند، با بی‌تفاوتی ملاقات می‌کنند و از هم جدا می‌شوند، و دیگر هیچ

وفاداری و رفاقت راسخ وجود ندارد» (Idem, 1998: 27). این نشان می‌دهد که یاسپرس ضرورت ارتباط وجودی را درک کرده است.

جوزاس گیرنیوس بیان می‌کند که «یاسپرس ارتباط وجودی را شرط اصلی حل بحران فرهنگی و روحی انسان می‌داند» (Girniū, 1991: 38). روشن است که دیدگاه‌های اگزیستانسیالیستی یاسپرس به‌ویژه برای جامعه معاصر ما که به آن جامعه ارتباطی (communication society) گفته می‌شود، مرتبط است. می‌توان درباره «عصر دیجیتال» و «جامعه وب» (Pečiulis, 2016: 240) صحبت کرد که در آن روابط بین مردم و شیوه زندگی آنها به‌صورت مجازی تغییر می‌کند. بسیاری از محققان پیامدهای مثبت و منفی تثبیت فناوری‌های مدرن را تحلیل می‌کنند. استاسولیس (Nerijus Stasiulis) خاطر نشان می‌کند که فناوری‌ها «تغییرات مخربی در هستی‌شناسی انسان» ایجاد می‌کنند (Peach, 2012: 22)، روابط انسان با دیگری و واقعیت را تحریف می‌کنند. ارتباط بین فردی به‌طور فزاینده‌ای به ارتباط جمعی تبدیل می‌شود، تلفن‌های همراه گسترده و همچنین سایر اشکال تثبیت‌شده ارتباط مجازی، ارتباط بین فردی را به‌عنوان یک گفتگوی تعاملی تعیین می‌کنند.

پیچ فیلز (Filiz Peach) بر این باور است که «در سطح فردی مهارت برقراری ارتباط رو در رو با دیگران، به نظر در حال بدتر شدن است... ما در عصر فناوری و کامپیوتری مهارت برقراری ارتباط با دیگران را از دست داده‌ایم» (Mickevičius, 2018: 255). در عصر فناوری، روابط مردم از صراحت، فوریت و پیوند روحانی عاری است. ارتباط با دیگری نه بر اساس با هم بودن و کمک متقابل، بلکه بر اساس اصل سود و محاسبه، به‌دنبال سلطه و کنترل دیگری است. با این حال، همان‌طور که یاسپرس ادعا می‌کند، برای اینکه انسان بتواند شخصیت خود را توسعه دهد و بهبود بخشد، به یک گفتگوی عاشقانه اصیل و صمیمانه با دیگری نیاز دارد. بنابراین، منحصر به فرد بودن متون فلسفی یاسپرس در تلاش آنها برای صحبت با روح و قلب مردم و تشویق آنها به برقراری ارتباط بین فردی اصیل نهفته است.

بنابراین، ارتباط وجودی چیست؟ سلامون براین عقیده است که «ارتباط وجودی که عالی‌ترین و با ارزش‌ترین شکل ارتباط است، قابل تحقیق توسط علوم نیست و به‌درستی با زبانی عینی توصیف نمی‌شود... این موضوع فقط توسط فلسفه می‌تواند توضیح داده شود و باید در زندگی خود تجربه شود» (Salamun, 2006: 5). این نشان می‌دهد که این ارتباط تنها از طریق تجربه ذهنی انسان آشکار می‌شود؛ بنابراین، به‌طور دقیق قابل تعریف و تفسیر نیست. همچنین به‌عنوان ارتباط در بالاترین سطح، ارتباط اصیل، ارتباط مطلق یا ارتباط در جستجوی حقیقت شناخته می‌شود. یاسپرس معتقد است اشتیاق و تمایل به ارتباط وجودی در قلب هر انسانی نهفته است. بنابراین، از منظر فلسفی یاسپرس، این ارتباط نیاز اولیه فرد و بخشی جدایی‌ناپذیر از وجود اوست.

یاسپرس معتقد بود «روح و قلب» انسان برای برقراری ارتباط فراخوانده شده‌اند و شخصیت او از

طریق ارتباط وجودی شکل می‌گیرد (Gordon, 2000: 107). بنابراین، در فلسفه یاسپرس، پیوندی جدایی‌ناپذیر بین ارتباط و زندگی انسان وجود دارد. یاسپرس آشکارا این نگرش اساسی را از فلسفه کی‌یرکگور اتخاذ کرده است. وی در *عقل و انگریستنز* (Jaspers, 1957b) از سه حالت بودن سخن می‌گوید. در این زمینه می‌توان شباهت‌های آشکاری را با مراحل سه گانه زندگی کی‌یرکگور مشاهده کرد. به گفته سالامون (Salamun, 2006: 5) هر حالت بودن مستلزم نوع متفاوتی از ارتباط است. اولین حالت، حالت تجربی یا بیولوژیکی وجود است. این بعد از هستی، زندگی فرد را ابتدایی، تحت کنترل غرایز خودجوش و احساسات ناپایدار توصیف می‌کند. کی‌یرکگور پایین‌ترین مرحله زیبایی‌شناختی را به این مرحله نسبت می‌دهد؛ زمانی که ارتباط با دیگران مبتنی بر انگیزه‌های خودخواهانه است.

حالت، دوم آگاهی است (جهان تفکر و عقلانیت). یاسپرس نیز مانند کی‌یرکگور خاطر نشان می‌کند که در این مرحله، ارتباط بر اساس تفکر منطقی و قواعد شکل می‌گیرد. افراد برای دستیابی به نتایج ملموس و اهداف مشترک با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند.

حالت سوم روح (Geist) است. این حالت بودن، دنیای معنوی و درونی انسان را آشکار می‌کند و با هنجارهای اخلاقی و ایمان دینی مرتبط است. بنابراین، ارتباط در این مرحله مبتنی بر اساس باورهای ذهنی انسان، جهان‌بینی او و مجموعه ارزش‌های فرد بنا می‌شود. بر خلاف کی‌یرکگور، یاسپرس به چهارمین حالت بودن، که عالی‌ترین حالت است، اشاره می‌کند که ارتباط نزدیکی با آزادی دینی دارد. وجود انسان در این مرحله فراتر از نیازهای ابتدایی، محدودیت‌های ذهن و تعصبات دینی است. ارتباط در این مرحله از هستی مبتنی بر یک رابطه صمیمی و اصیل بین فردی است.

یاسپرس در نوشته‌های خود بارها تأکید می‌کند که وجود انسان بی‌قید و شرط به‌سوی برقراری ارتباط گرایش دارد و خاطر نشان می‌سازد که «بزرگ‌ترین دستاورد یک انسان در این جهان ارتباط یک شخصیت با شخصیت دیگر است» (Jaspers, 1973: 71). درحقیقت در اینجا یاسپرس به ارتباط وجودی اشاره می‌کند که به‌عنوان هدف اصلی انسان در نظر گرفته می‌شود. فلسفه وی مملو از گزاره‌هایی است که بر اهمیت ویژه ارتباط وجودی در زندگی بشر تأکید می‌کند. می‌توان ادعا کرد که یاسپرس تلاش می‌کند «اولویت ارتباط انسانی بر شکل‌گیری انسان را اثبات کند» (Gordon, 2000: 111). به گفته وی، هر انسان جدید، در ارتباط متولد می‌شود. بنابراین، ارتباط وجودی تولد شخصیت و اگزیزستنز انسان را فراهم می‌سازد. علاوه بر این، یاسپرس، مانند کی‌یرکگور، بر بودن همیشگی فرد در ارتباط تأکید می‌کند. «اولاً، انسان به‌عنوان موجودی در جهان (Being-in-the-World) وجود دارد که با خودش رابطه دارد. ثانیاً، انسان به‌عنوان موجودی وجود دارد که با سایر مردم به‌عنوان موجودات در ارتباط است» (Jaspers, 2000: 114). این امر نشان می‌دهد که یاسپرس انسان‌ها را موجوداتی نسبی (relative beings) می‌داند که به‌عنوان موجود ارتباطی (communicative human)، وجود و هویت اصیل آنها ناشی از ارتباط وجودی است. وی در جلد

دوم از کتاب فلسفه، در فصلی که با عنوان «ارتباط» است، مکرراً بر تقدم ارتباط برای انسان شدن تأکید می‌کند: «من تنها از طریق ارتباط با دیگری هستم» (Idem, 1970, 47). یا در قسمت دیگری از کتاب می‌گوید: «همان‌طور که بدون ابژه، آگاه نیستم، بدون خودآگاهی دیگران از خودم، خودآگاه نیستم» (Ibid, 51).

بنابراین می‌توان ادعا کرد که ارتباط وجودی جزء لاینفک و راز (mystery) وجود انسان است. گوردون در تحلیل این دیدگاه بیان می‌کند که «یاسپرس ارتباط را به‌عنوان شرط جهانی (universal condition) یک انسان می‌بیند، تا جایی که جوهر جامع ما که آنچه هستیم و آنچه برای ماست، با ارتباط گره خورده است» (Gordon, 2000: 106).

برای خلاصه کردن نکات ارائه شده، ابتدا باید توجه داشت که ارتباط وجودی راز معینی از زندگی انسان و نیاز وجودی اوست. ثانیاً، این ارتباط اساس وجود اصیل و هدف اصلی آن است، زیرا تنها از طریق این عالی‌ترین شکل ارتباط است که انسان می‌تواند هدف وجود خود را درک کند و به خود واقعی‌اش تبدیل شود. می‌توان ادعا کرد که این نوع ارتباط «افق‌های منحصر به فرد آفرینش وجودی» را آشکار می‌کند (Kačerauskas, 2010: 18). بنابراین، «برای یاسپرس، ارتباط وجودی کامل‌ترین، بنیادی‌ترین و مؤثرترین شکل ارتباط است» (Górniak-Kocikowska, 2012: 423). ثالثاً، ارتباط وجودی فرایندی صرفاً تبادل کلمات نیست، بلکه ارتباطی است که در آن جهان ذهنی دو نفر و عمق وجودی آنها به هم می‌رسند، زمانی که «وجود (existenz) با وجود ارتباط برقرار می‌کند». بنابراین، ارتباط وجودی را به‌درستی می‌توان ارتباط زندگی نامید.

آشکار شدن حقیقت از طریق ارتباط

دومین جنبه‌ای که در بحث از ارتباط وجودی خود را نشان می‌دهد، حقیقت است. از دیدگاه یاسپرس، ارتباط برای فلسفه و دست‌یابی به حقیقت فلسفی، امری حیاتی است. «حقیقت» برای یاسپرس بر پایه ارتباط بنا شده است:

اگر من می‌توانستم در تنهایی مطلق، به‌تنهایی به حقیقت دست یابم، هرگز تا این حد عذاب فقدان ارتباط را نمی‌کشیدم و هرگز از ارتباط اصیل، چنین لذتی بی‌مانند نمی‌بردم. اما من تنها در پیوند با دیگری هستم؛ به‌تنهایی هیچ هستم (Jaspers, 1973: 80).

حقیقت فلسفی به‌طور خاص از طریق گفتگوی انسانی پدید می‌آید، از ارتباط اصیل بین خودها که در تلاش برای درک خود و دیگری، زندگی و معنا هستند، رشد می‌کند و به‌سادگی از یکی به دیگری منتقل نمی‌شود. این حقیقتی است که برای اولین بار در جریان ارتباط به‌وجود می‌آید، حقیقتی که تنها در بطن آن و از طریق آن بالفعل می‌شود؛ حقیقتی که نه از پیش موجود است تا به دیگری منتقل شود، و نه هدفی است که با روشی خاص قابل دست‌یابی باشد و بدون ارتباط معتبر تلقی شود (Idem, 1957b: 97).

یاسپرس درک اولیه‌ای از مفهوم گفتگوی رایج امروزی داشت که بر اساس آن، ایده‌ها، دانش و حقایق کامل به سادگی بین افراد رد و بدل نمی‌شوند، بلکه از طریق فرآیند ارتباط پدید می‌آیند. وی به تأمل مستقل بر خود، ارزش می‌دهد اما تأکید می‌کند که «حقیقت با دو نفر آغاز می‌شود»:

آنچه که در خودبینی به تنهایی به دست می‌آورم - اگر همه چیز باشد - هیچ به دست نیآورده‌ام. آنچه در ارتباط تحقق نمی‌یابد، هنوز وجود ندارد، و آنچه در نهایت بر آن بنا نشده باشد، پایه‌ای مناسب ندارد. حقیقت با دو نفر آغاز می‌شود (Idem, 1973: 124).

یاسپرس در آثار خود تأکید دارد که ارتباط‌گر مصمم «تلاش می‌کند در گفتگوی ارتباطی عمیق که لازمه حقیقت است و بدون آن حقیقتی وجود ندارد، نقش خود را ایفا کند» (Ibid, 166). «حقیقت» از طریق ارتباط آشکار می‌شود، «تفکر» فعالیتی است که بین افراد رخ می‌دهد تا به جای اینکه تنها به عنوان عملکردی انفرادی در درون یک فرد رخ دهد، و حقیقت را می‌توان «از پراکندگی آن با ارتباط بازایی کرد» (Idem, 1957b: 104). حقیقت با ارتباط گره خورده است و جستجوی آن باید مبتنی بر گفتگو باشد. حقیقت سرسختانه ارتباط را قطع می‌کند و ادعای مطلق بودن حقیقت، خطرناک است. ارتباط‌گر خردمند به دنبال حقیقت ارتباطی است، زیرا می‌داند که حقیقت‌ها متعدد هستند و ما در تولید و کشف آنها نقش داریم (Idem, 1973: 99). حقایق ما باید به گونه‌ای باشند که امکان ارتباط را فراهم کنند، زیرا حقیقت در حال تغییر و تکامل، و همیشه پذیرای دیدگاه‌های جدید است (Idem, 1957b: 97).

یاسپرس در جای دیگری گفته که ارتباط وجودی یک «مبارزه حقیقت‌خواه» (truth-loving struggle) است (Idem, 1998: 28). این گزاره چه مفهومی را القا می‌کند؟ گیرنیوس (Girnius, 2019: 33) معتقد است یاسپرس با اشاره به ارتباط وجودی به عنوان «مبارزه حقیقت‌خواه»، قصد داشته تمایز بین «حقیقت وجودی» (existential truth) و «حقیقت شناختی منطقی» (logical cognitive truth) را برجسته کند. اگر حقیقت دانش علمی عینی و کلی باشد، آنگاه حقیقت وجودی برای یاسپرس اساساً تقلیدناپذیر، ذهنی و مرتبط با حق انسان برای خود اراده است. هایدگر جوهر حقیقت را آزادی می‌داند؛ این موضع توسط یاسپرس نیز پذیرفته شد که اظهار داشت آزادی ضرورت حقیقت است. بدیهی است که حقیقت شناختی منطقی با دومین حالت وجود انسانی مرتبط است، درحالی‌که حقیقت وجودی نشان‌دهنده حالت وجودی بودن است. از دیدگاه مقایسه‌ای، اگر حقیقت منطقی به بیان حقایق می‌پردازد و تنها به ذهن انسان رجوع می‌کند، حقیقت وجودی چیزی است که باید باشیم، یعنی رسالت انسانی ماست.

بنابراین، بدیهی است که حقیقت وجودی ارتباط نزدیکی با زندگی انسان دارد، زیرا امکانات انسانی و معنای وجود را روشن می‌سازد. بنابراین، با این دیدگاه، ارتباط وجودی «ارتباط حقیقتی است که فرد را به سوی تحقق اگزیستنز سوق می‌دهد» (Ashman and Lawler, 2008: 253). به این ترتیب، ارتباط

وجودی، انسان را در جستجوی حقیقت و رشد شخصیت آزاد می‌کند.

اخلاق در ارتباط وجودی

سومین جنبه‌ای که در تحلیل ارتباط وجودی یاسپرس برجسته می‌شود، «اخلاق وجودی» (existential ethics) است که با «اخلاق ارتباط» (ethics of communication) پیوند دارد. یاسپرس در صحبت از ارتباط وجودی، جایگاه اخلاقی و ارزش‌های فرد را نسبت به فرد دیگری که می‌خواهیم با او ارتباط اصیل و واقعی برقرار کنیم، مشخص می‌کند. قابل توجه است که یاسپرس یک اگزیستانسیالیست اخلاق‌گراست که برای فضیلت‌ها و نگرش‌های اخلاقی‌ای مانند شجاعت، صبر، وقار، صداقت، وفاداری، همبستگی و به‌ویژه مسئولیت‌پذیری، ارزش بالایی قائل است (Salamun, 2006: 151). گیرنیوس بیان می‌کند که برای یاسپرس، یکی از مهم‌ترین اصول اخلاقی، عشق است. عشق به‌عنوان اصل بنیادین ارتباط نشان می‌دهد که گفتگوی اصیل بین دو نفر باید دوجانبه و بی‌غرض باشد.

ارتباط وجودی، نبردی بین دو شخصیت نیست که منجر به تسلیم دیگری یا نابودی حقیقت او شود، این ارتباط تنها به‌عنوان یک «مبارزه دوستانه» (loving struggle) امکان‌پذیر است، «جایی که هر نوع قدرت و برتری، پیش‌داوری و پنهان‌کاری حسابکارانه در برابر دیگری از میان برداشته می‌شود» (Ibid, 6). مشابه مفهوم «رابطه من-تو» در فلسفه بوبر، یاسپرس تأکید می‌کند که فردی که می‌خواهد وارد گفتگویی عمیق‌تر و نزدیک‌تر شود، باید صریح و صادق باشد. «اعتماد و روابط عمیق شخصی، تسهیل‌کننده ارتباط وجودی است» (Deurzen and Iacovou, 2013: 110). یاسپرس همچنین در پی آن بود که اصل برابری وجودی را بر پایه عشق بنا کند. برابری وجودی به این معناست که فرد باید دیگری را به‌عنوان یک شخصیت، با آزادی و حقیقت او، فارغ از جنسیت، موقعیت اجتماعی و تفاوت‌های فرهنگی، احترام بگذارد. چنین موضع بی‌طرفانه‌ای در ارتباط، آمادگی فرد برای شنیدن دیگری را نشان می‌دهد.

بنابراین، ارتباط وجودی تنها می‌تواند خود را به‌عنوان یک گفتگوی باز و آزاد بین دو شخصیت نشان دهد. در این رابطه، هر کسی وجود دیگری را می‌پذیرد و خود را در دیگری می‌بیند. این نشان می‌دهد که یاسپرس بیشترین اهمیت را نه به نتیجه نهایی ارتباط وجودی، بلکه به خود فرایند ارتباط و کیفیت وجودی آن (که از روح و قلب فرد نشئت می‌گیرد) می‌دهد. به عبارت دیگر، معنا و ارزش ارتباط وجودی در فرآیند مستمر آن نهفته است تا رسیدن به یک نتیجه مشخص. انسان در روند این ارتباط، خود را از نو ارزیابی می‌کند و با اثبات حقیقت وجودی‌اش، به رشد و توسعه خود دست می‌زند.

با این حال، «حقیقت وجود» (truth of existence) نهایی نیست؛ بالاترین حقیقت، «حقیقت امر متعال» (transcendence) است (Ashman and Lawler, 2008: 5). این حقیقت امر متعالی با خدا مرتبط است، و باعث می‌شود فرد از وجود عینی فراتر رود و خود را به‌سوی «وجود ابدی» (eternal being) بگشاید. یاسپرس که تحت تأثیر آثار کی‌یرکگور قرار داشت، بر اهمیت امر متعال در ارتباط تأکید کرد و اظهار

داشت که تنها امر متعال است که عمیق‌ترین ارتباط وجودی را اثبات می‌کند. یاسپرس استدلال می‌کند که هر وجودی ریشه در امر متعال دارد. این ارتباط به چه معناست؟ این نشان می‌دهد که وجود محدود انسان هرگز نمی‌تواند به اعتبار و امنیت کامل خود دست یابد، زیرا اساس و تکیه‌گاه آن در امر متعال قرار دارد. از این رو، انسان با خدا پیوند دارد: «اگر امر متعال نبود، وجود هم نبود» (Girnius, 2019: 83). یاسپرس فرد را به جستجوی خدا نه به عنوان موضوع شناخت، بلکه با برقراری ارتباط با او، تجربه او به صورت وجودی در روحش ترغیب می‌کند و برای اینکه این اتفاق بیفتد، ایمان فلسفی آزاد ضروری است. یاسپرس توضیح می‌دهد که ارتباط وجودی بدون امر متعال قابل تصور نیست، زیرا خداوند به عنوان وجود مطلق (absolute being) و حقیقت ازلی (eternal truth)، منبعی تمام‌نشدنی برای حقیقت وجودی و تضمینی تداوم ارتباط بین انسان‌هاست. بنابراین، وجود فرد، ارتباط وجودی و حقیقت وجودی او، تا زمانی که در امر متعال ریشه داشته باشد، اصیل و معنادار، آزاد و اخلاقی است؛ به سویی امر متعال جهت‌گیری دارد و از آن گواهی می‌دهد.

ارتباط فراگیر

یاسپرس سه منبع برای فلسفه قائل است: شگفتی، تردید و موقعیت‌های مرزی (مانند رنج، مبارزه، مرگ). با این حال، شگفتی، تردید و دست و پنجه نرم کردن با موقعیت‌های مرزی کافی نیست: «آنها تنها در صورتی می‌توانند عمل کنند که ارتباطی بین انسان‌ها وجود داشته باشد» (Jaspers, 1973 : 25). هانا آرنست یاسپرس را اولین فیلسوفی می‌داند که «علیه تنهایی اعتراض کرد»، کسی که جرأت کرد همه افکار را زیر این یک معیار، زیر پرسش ببرد: «آنها چه معنایی برای ارتباط دارند؟ آیا آنها به گونه‌ای هستند که به ارتباط کمک کنند یا مانع ارتباط شوند؟ آیا آنها را به تنهایی اغوا می‌کنند یا برانگیخته به برقراری ارتباط می‌شوند؟» (Arendt, 1957: 543). ارتباط فراگیر هسته اصلی فلسفه گفتگویی یاسپرس است، زیرا ارتباط می‌تواند همه چیز را متحول کند و به ظهور ایده‌های جدید منجر شود. اخلاق ارتباطی معاصر که تأکید بر ادامه گفتگو دارد، با نظر یاسپرس همسو است.

در نوشته‌های یاسپرس، مفهوم «مبارزه دوستانه» به طور مداوم برای اشاره به کشمکش با دیگری به کار می‌رود تا هر دو فرد درگیر در این کشمکش، به درک و تجربه‌ای عمیق‌تر از خود و جهان برسند.

مبارزه‌ای دوستانه که در آن هر فرد سلاح‌های خود را به دیگری تسلیم می‌کند. قطعیت وجود اصیل تنها در ارتباط بی‌پرده بین افرادی که با هم زندگی می‌کنند و در یک جامعه آزاد با یکدیگر رقابت می‌کنند، تحقق می‌یابد؛ کسانی که ارتباط خود را با یکدیگر تنها مرحله‌ای مقدماتی می‌دانند، هیچ چیز را مسلم نمی‌گیرند و همه چیز را زیر پرسش می‌برند. تنها در ارتباط است که تمام

حقیقت دیگری تحقق می‌یابد، تنها در ارتباط است که من خودم نه تنها زندگی می‌کنم بلکه زندگی را به کمال می‌رسانم (Jaspers, 1973: 26).

چندین حالت مخرب ارتباط انسانی وجود دارد، از جمله تظاهر، بی‌صدافتی، فریب و دروغ‌گویی که ناشی از خجالت، ترس، سوء ظن، تعصب، خودمحوری، ادعای تفوق، بی‌توجهی، جنگ‌طلبی، بداخلاقی، و صحبت‌های مدام بیهوده است. یاسپرس بیان می‌کند که من بدون قید و شرط بر مسیر ارتباط تأکید می‌کنم، اما از پیش‌فرض موفقیت از پیش تعیین شده صرف نظر می‌کنم. من متقاعد هستم که اگر کسی از خطراتی که می‌تواند ارتباط را از بین ببرد آگاه باشد، شانس موفقیتش بیشتر است.

از نگاه یاسپرس برای دست‌یابی به ارتباط اصیل وجودی، به موارد زیر نیاز است: برابری (equality): طرفین درگیر در ارتباط باید از جایگاه برابر برخوردار باشند. شناسایی متقابل (mutual recognition): هر فرد باید دیگری را به رسمیت بشناسد و وجود او را درک کند. تأیید (affirmation): ارزش و اعتبار یکدیگر را تأیید کردن.

همبستگی (solidarity): احساس همبستگی و در کنار هم بودن. زیر پرسش بردن (questioning): به چالش کشیدن ایده‌ها و فرضیات یکدیگر. رها کردن خودمحافظت (abandonment of ego protection): کنار گذاشتن منافع شخصی و خودمحوری در جهت رسیدن به درک مشترک.

در پی پیروزی نبودن (no quest for victory): هدف از این نوع ارتباط، برنده شدن بر دیگری نیست بلکه رسیدن به حقیقت است.

شفاف‌سازی نامحدود (unlimited clarification): تمایل به روشن شدن کامل موضوع و ابهام‌زدایی بدون هیچ‌گونه محدودیتی.

پرهیز از مغالطه (no sophistry): استفاده نکردن از استدلال‌های فریبنده و مغالطه‌آمیز. یاسپرس در ادامه به اهمیت این نوع ارتباط اشاره می‌کند: «مغالطه‌کاری (سفسطه) مانند سرهای هیدرا (Hydra) است؛ برای نابودی حتی یک سر هم تلاش لازم است و به‌ازای هر سر نابود شده، تعدادی سر جدید پدید می‌آیند» (Idem, 1957b: 89). یاسپرس چنین ارتباطی را صرفاً فعالیتی در کنار سایر فعالیت‌های جستجوگران حکمت نمی‌داند، بلکه آن را زیربنای تلاش فلسفی می‌شمارد.

در نتیجه، فلسفه خواستار این موارد است: تلاش مداوم برای برقراری ارتباط با دیگران، وارد شدن به ارتباط با تمام وجود و بدون ترس از شکست، کنار گذاشتن غرور و خودمحوری که به شکل‌های مختلف در شما ظاهر می‌شود. با این باور زندگی کنید که با رها کردن خودخواهی، درنهایت به درک عمیق‌تری از خود خواهید رسید (Idem, 1973: 124).

منبع و تلاش نهایی فلسفه، «اراده ارتباط اصیل» است. جوینده حکمت، ارتباطی بی‌پروا را دنبال می‌کند، که شامل گوش دادن عمیق و ژرف می‌شود، همه چیز را بر سر ارتباط می‌گذارد تا در روشنایی خود، دیگری و هستی پیشرفت کند: «پس ارتباط هدف فلسفه است و در ارتباط است که تمام اهداف دیگر آن در نهایت ریشه دارند: آگاهی از هستی، روشنایی از طریق عشق، دستیابی به آرامش» (Ibid, 37). به ندرت به ارتباط انسانی چنین جایگاه محوری اعطا شده است و کسانی که در رشته‌های خارج از رشته ما هستند، با قوت بیشتری درباره آن صحبت کرده‌اند.

ابدیت در لحظه

یاسپرس معتقد است «من جدا» دیگری را به مثابه «ماده»، ابژه‌ای قابل کنترل و موجودی غیرشخصی که وجودش کاملاً با وجود خود فرد برابر نیست، در نظر می‌گیرد (Idem, 1970: 49). در مقابل این شیوه ارتباط، «ارتباط وجودی» قرار دارد:

دیگری، تنها همین دیگری است. یگانگی، پدیده اصالت وجود اوست. ارتباط وجودی الگوبرداری یا تکرارپذیر نیست؛ هر بار کاملاً منحصر به فرد است. این نوع ارتباط بین دو خودی رخ می‌دهد که صرفاً خودشان هستند، نماینده دیگری نیستند و بنابراین قابل جایگزین نمی‌باشند (Ibid, 54).

در تلاش عاشقانه برای خودشناسی، ارتباط‌گر وجودی از فرض یکسان بودن دیگران با خود پرهیز می‌کند و تنوع را ارج می‌نهد، هرچند ریشه مشترکی در انسانیت داریم (Idem, 1957b: 91). یاسپرس، در اواسط قرن بیستم، متوجه شد که تنوع انسانی به فرصتی برای آغاز گفتگو تبدیل می‌شود. الزامات ارتباط وجودی دشوار است. هر دو طرف گفتگو باید آماده ملاقات باشند، به دیگری اهمیت دهند، رابطه‌ای متقابل برقرار کنند، از عهده شرایط برآیند و آسیب‌پذیر باشند. اگر هر یک از طرفین، برای پذیرش ریسک‌های ذاتی این نوع ارتباط، تمایلی یا توانایی نداشته باشد، گسست یا شکافی در ارتباط وجودی وابسته به هم رخ خواهد داد.

چراکه من صرفاً با عمل خودم به نقطه نهایی ارتباط نمی‌رسم، طرف مقابل هم باید به این عمل پاسخ دهد. در لحظه‌ای که دیگری به جای ملاقات با من، خود را به ابژه من تبدیل کند، رابطه‌ای دردناک و همواره ناکافی شکل می‌گیرد. اگر او با کنش‌هایش وجود خود را اثبات نکند، کنش‌های من هم وجود مرا اثبات نخواهند کرد (Idem, 1970: 53).

هر دو نفر باید خود را برای خود، دیگری و گفتگو، در جریان آزاد ارتباطی که از «تحرك بی‌حد و

حصر دیدگاه‌ها» ناشی می‌شود، تعیین‌کننده ببینند. شیوه‌های ارتباطی معیوب ارتباط وجودی را امکان‌پذیر نمی‌سازد، زیرا «مونادهای بسته» نمی‌توانند وارد «دایره وجودی» شوند که در آن «پیوند هستی به هستی» ایجاد می‌شود که به ارتباط اگزیستنز با اگزیستنز منتهی می‌گردد.

در فلسفه اگزیستانسیالیستی یاسپرس، که اغلب با عنوان «فلسفه وجود» (existenz philosophy) از او یاد می‌شود (Schrage, 1971)، در سطح درونی [=ذاتی]، ما هر یک سه وجه داریم: «وجود تجربی» (در زمان و مکان وجود داریم)، «آگاهی محض» (فکر می‌کنیم و صحبت می‌کنیم)، و «روح» (به کمال و وحدت تمایل داریم). در سطح دیگری از وجودمان، ما همچنین چیزی هستیم که یاسپرس آن را «اگزیستنز بالقوه» می‌نامد. این اگزیستنز از «امکان»، «آزادی»، «وظیفه»، و «ارتباط» نشئت می‌گیرد. اگرچه یاسپرس استدلال می‌کند که تعریف عینی و دقیقی از «اگزیستنز» ممکن نیست، چراکه این امر آن را به یک موضوع فکری تبدیل می‌کند (که دقیقاً همان چیزی است که اگزیستنز هرگز صرفاً نمی‌تواند باشد)، اما می‌توان به آن به‌مثابه عمیق‌ترین مبنای آمادگی‌مان برای فراتر رفتن از «وجود تجربی»، «آگاهی کلی» و «روح» خام اشاره کرد (Jaspers, 1970: 22). هنگامی که در برقراری ارتباط بین فردی با بالاترین کیفیت، «خود را آشکار می‌کنیم»، می‌توانیم «اگزیستنز بالقوه» خود را به رسمیت بشناسیم، و «این راه رسیدن به کمال و شرط هر چیز دیگری است» (Ibid, 97).

با اینکه نمی‌توانیم این سطح از ارتباط وجودی را تحمیل کنیم، لازمه آن «همبستگی وجودی ارتباط شخص به شخص» است. در چنین ارتباطی است که اگزیستنز می‌تواند جان بگیرد: «بنابراین، اگزیستنز تنها زمانی آشکار و در نتیجه واقعی می‌شود که از طریق دیگری و همراه با دیگری به خود برسد» (Idem, 1957b: 92). اگزیستنز بُعدی از وجود ماست که توانایی ایستادن میان جهان و «امر متعال» را داراست و در مواقعی با یک نگاه اجمالی مورد لطف قرار می‌گیریم: «رویداد ارتباط وجودی، دریچه‌ای به سوی امر متعال می‌گشاید». بیان شده است که مفهوم «امر متعال» نزد یاسپرس بیشتر «افقی» است تا «عمودی»، نه حرکتی به بالا و فراتر از همه چیز، بلکه نفوذی عمیق‌تر با «آگاهی روان» به درون و میان آنچه در اطراف ما به‌عنوان دنیای ظواهر وجود دارد.

انسان‌ها با ریشه‌های خود، همان‌طور که در حال تماشای «ارتباط بین فردی با بالاترین کیفیت» در حال شکل‌گیری هستند، به «مرزی» می‌رسند که «آنچه کل است، فراتر از هر تقسیم‌بندی‌ای، می‌تواند برای لحظه‌ای درخشش کند» (Ibid, 106). شرکای گفتگو در این هنگام ممکن است با چیزی که یاسپرس آن را «دربگیرنده» یا «فراگیر» توصیف می‌کند، تماس پیدا کنند. درحالی‌که معنای این اصطلاح و ترجمه‌های آن را نمی‌توان با تعریف‌های عینی تقلیل‌گرایانه محدود کرد، یاسپرس از آن به‌عنوان عبارتی خلاصه برای توصیف بافت بزرگتری که در آن وجود داریم و خارج از تفکر عینی به‌تنهایی است، استفاده می‌کند (Ibid, 76).

فراتر از هر افق اندیشه، تجربه و ماده، افق دیگری وجود دارد، و فراتر از آن هم افقی دیگر، تا بی‌نهایت.

آن فراگیر بی‌افق است که تمام این افق‌ها را در برمی‌گیرد و از آنها فراتر می‌رود، و سوژه و ابژه، هستی و نیستی به نظر می‌رسد از آن «بیرون کشیده» یا «جدا شده‌اند» (Idem, 1957c: 790). گسترش آگاهی به فراسوی محدودیت‌های ذهنی و عینی، و عبور از مرز بین این‌دو، احساس همه‌جانبه بودن را به همراه دارد (Ibid, 729). این امر به آگاهی گسترده‌تر و روشنایی بیشتر راه می‌دهد. این محتوای اندیشه نیست که چنین روشنایی‌ای ایجاد می‌کند، بلکه عبور از چنین اندیشه‌ای است به‌سوی آنچه در «سکوت عمیق» نهفته است. با اینکه طبیعت و آثار هنری و ادبی می‌توانند الهام‌بخش و تأثیرگذار باشند، اما از نظر یاسپرس، برقراری ارتباط انسانی با کیفیت بالا، به‌ویژه در مورد مسائل متافیزیکی، است که ما را به‌طور محکم‌تری به‌سوی «فراگیرنده» سوق می‌دهد و «امر متعال» را ممکن می‌سازد. تحقق، شدن، آگاهی، این‌ها از طریق «پیوندهای ارتباطی» وجودی شکل می‌گیرند، و انگیزه ارتباطی را به‌بار می‌آورند، به‌گونه‌ای که «من منزوی» پیشین، با دیگری در «وجود خود ارتباطی» مشارکت می‌کند (Idem, 1970: 52). حاصل چنین تجلی‌ای شاید چیزی بیش از یک نگاه متقابل و دست دادن نباشد، اما این «سکوت گویا» از پیوند ما در ارتباط وجودی سخن می‌گوید، چراکه «وجود (being)، بودن باهم است، نه فقط در هستی، بلکه به‌مثابه اگریستن» (Ibid, 68). برای آشکار ساختن اگریستن از طریق ارتباط وجودی، ریسک، امری محوری است:

اگر می‌خواهم آشکار شوم، کاملاً خود را در ارتباط به‌خطر می‌اندازم، که تنها راه خودشناسی من است. کل «آن‌طور که هستم» را به‌میان می‌گذارم، چراکه می‌دانم در درون آن، اگریستن خودم هنوز به خود خویش نرسیده است (Ibid, 59).

بیشترین انگیزه برای «اراده برقراری ارتباط تمام‌عیار» زمانی در ما ایجاد می‌شود که از برقراری ارتباط روزمره ناشی از «وجود تجربی» خود ناراضی شده‌ایم. با اشتباه گرفتن «آن‌طور که هستیم» با «آنچه به‌مثابه اگریستن، ابدی هستیم»، ما ترجیح می‌دهیم «آن‌طور که هستیم» باقی بمانیم و حفظ شویم، تا اینکه، اگر خوش‌شانس باشیم، حس «نقص» در برقراری ارتباط پدیدار شود؛ چراکه «من به‌شکلی عمیق تحت تأثیر آنچه از ارتباط به‌دست می‌آورم و به‌دست نمی‌آورم، قرار می‌گیرم». این تجربه می‌تواند ما را برای ارتباط عمیق‌تر و معنایی‌تر با دیگران بیدار کند (Ibid, 53). از طریق ارتباط با دیگران، ما از تنهایی خود خارج می‌شویم و به خودشناسی می‌رسیم:

در این قلمرو نامحسوس ذهن، در هر لحظه، معدود کسانی هستند که با ساکن شدن در نزدیکی هم، از طریق صمیمیت ارتباطشان، آتش از یکدیگر برمی‌افروزند. آنها سرچشمه والاترین اوج‌گیری ممکن در جهان کنونی هستند (Idem, 1957a: 211).

با این حال، مقدر نیست که در حالت بینش گسترده‌ای که چنین ارتباطی فراهم می‌کند، باقی بمانیم، چراکه «روشنایی حاصل از آن گذراست» (Idem, 1957b: 6). همان‌طور که یاسپرس می‌گوید، «در گذر زمان، نظم همواره چنین است: پیش برو. گم می‌شویم و دوباره خود را می‌یابیم. من در جاده فلسفه ورزیدن هستم» (Idem, 1957c: 829). حتی پس از مواجهه‌های قابل توجه با ارتباط وجودی، ما هرگز کاملاً همان فرد سابق باقی نمی‌مانیم، به‌ویژه با تکرار تجارب چنین ارتباطاتی و برانگیخته شدن مکرر اگزیستنز (ابدی درونی). علاوه بر این، درک و قدردانی ما از شریک ارتباط وجودی خود و رابطه‌مان غنی‌تر شده است، چراکه به درکی از جایگزین‌ناپذیری و تکرارناپذیری دست یافته‌ایم. در چنین لحظاتی، ما «از طریق لحظه، ابدیت» را تجربه کرده‌ایم (Ibid).

نتیجه

فلسفه یاسپرس اهمیت زیادی به مسئله ارتباط وجودی داده است. از دیدگاه فلسفه وجودی یاسپرس، این ارتباط به یکی از عالی‌ترین اشکال ارتباط تبدیل می‌شود که در زندگی انسان اهمیت اساسی دارد. تنها از طریق این ارتباط مستقیم بین فردی، انسان می‌تواند خود را بشناسد و به فعلیت برساند، یعنی به خود واقعی‌اش تبدیل شود و زندگی ارزش‌مندی داشته باشد. یاسپرس توضیح می‌دهد که این ارتباط به‌دنبال هیچ سود مادی یا نتایج نهایی نیست. هدف از این ارتباط صرفاً بودن در یک رابطه صمیمی و صادقانه با دیگری است. ارتباط وجودی زمانی خود را نشان می‌دهد که گفتگویی مستقیم رخ دهد که در آن دنیای درونی دو نفر و عمیق‌ترین وجودشان به هم می‌رسد، زمانی که «وجود یکی با وجود دیگری ارتباط برقرار می‌کند». بنابراین، این ارتباط را به‌درستی می‌توان ارتباط زندگی نامید.

ارتباط وجودی بسیار منحصر به فرد و ذهنی است؛ بنابراین، الگوی مشخصی برای چگونگی عملکرد آن وجود ندارد. یاسپرس معتقد است سرچشمه آن در آزادی دینی نهفته است و پیش‌شرط‌های آن، صداقت متقابل، برابری متقابل و عشق است. وی برقراری ارتباط وجودی را زمینه‌ای برای رسیدن به خودآگاهی و دستیابی به اگزیستنز مطرح کرده و آن را نوعی تجربه لحظه‌ای ابدیت می‌داند. هدف این ارتباط جستجوی حقیقت وجودی است. قابل توجه است که این ارتباط نه تنها روابط انسانی را سامان می‌بخشد، بلکه انسان را به‌سوی خدا به‌عنوان وجود مطلق (امر متعال) هدایت می‌کند. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که این ارتباط وجودی بین فردی، راز زندگی انسان و اساس وجود اصیل انسانی است که به رشد فرد، شناخت او از واقعیت و درک معنای وجود انسان کمک می‌کند.

منابع

- Arendt, H. (1957) "Karl Jaspers: Citizen of the World", *The Philosophy of Karl Jaspers*, edited by P. A. Schilpp, La Salle, IL: Open Court Publishing, pp. 539-549.
- Ashman, I., and Lawler, J. (2008) "Existential Communication and Leadership", *Leadership*, Vol. 4, No. 3, pp. 253-269. DOI: 10.1177/1742715008092361.

- Cissna, Kenneth N. & Anderson, Rob (1994) "Communication and the Ground of Dialogue", in R. Anderson, K. N. Cissna & R.C. Arnett (eds.), *The Reach of Dialogue: Confirmation, Voice, and Community*, Hampton Press, p. 9-30
- Deurzen, E., and Iacovou, S. (2013) *Existential Perspectives on Relationship Therapy*, Palgrave Macmillan.
- Friedman, M. S. (1976) *Martin Buber: the Life of Dialogue*, Chicago: University of Chicago Press.
- Girnius, J. (2019) "Laisvė ir Būtis. Karlo Jasperso Egzistencinė metafizika (Freedom and Being, The Existential Metaphysics of Karl Jaspers)", *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Filosofiya. Sotsiologiya. Politologiya – Tomsk (State University Journal of Philosophy, Sociology and Political Science)*, Vol. 47, pp. 129-136.
- Gordon, R. D. (2000) "Karl Jaspers: Existential Philosopher of Dialogical Communication", *Southern Journal of Communication*, Vol. 65, No. 2-3, pp.105-118.
- Górniak-Kocikowska, K. (2012) "The Factor of Listening in Karl Jaspers' Philosophy of Communication", *Philosophical Faith and the Future of Humanity*, edited by H. Wautischer, et.al., Springer Verlag, pp. 419-434.
- Jaspers, K. (1957a) *Man in the Modern Age*, translated by C. Paul, New York: Anchor Books.
- Jaspers, K. (1957b) *Reason and Existenz*, translated by W. Earle, New York: The Noonday Press.
- Jaspers, K. (1957c) "Philosophical Autobiography", translated by P. A. Schilpp and L. B. Lefebvre, *The Philosophy of Karl Jaspers*, edited by P. A. Schilpp, La Salle, IL: Open Court Publishing, pp. 4-94.
- Jaspers, K. (1970) *Philosophy*, Vol. II. Chicago: University of Chicago Press.
- Jaspers, K. (1973) *Way to Wisdom*, New Haven: Yale University Press.
- Jaspers, K. (1998) *Filosofijos įvadas (Introduction to Philosophy)*, Vilnius: Pradai.
- Jaspers, K. (2000). *Vsemirnaya istoriya filosofii, Vvedeniye (World History of Philosophy, Introduction)*, St. Petersburg: Nauka.
- Johannesen, R. L. (1971) "The Emerging Concept of Communication as Dialogue", *Quarterly Journal of Speech*, Vol. 57, pp. 373-382.
- Kačerauskas, T. (2010) "Seeing, Viewing and Imagination: Existential Interactions", *Philosophy, Sociology*, Vol. 21, No. 1, pp. 11-19.
- Kirtiklis, K. (2009) *Komunikacijos samprata šiuolaikinėje filosofijoje (The Conception of Communication in Modern Philosophy)*, Dr. Diss. Vilnius.
- Littlejohn, S. W. (1996) *Theories of Human Communication*, Belmont, CA: Wadsworth.
- Matson, F., & Montagu, A. (eds.) (1967) *The Human Dialogue: Perspectives on Communication*, New York: Free Press.
- Mickevičius, T. M. (2018) "Heidegger's Twofold Treatment of Modern Technology", *Philosophy, Sociology*, Vol. 29, No. 1, pp. 32-38.
- Peach, F. (2012) "Reflections on Philosophical Faith and Faith in the Twenty-First Century", *Philosophical Faith and the Future of Humanity*, edited by H. Wautischer, A. M. Olson, and G. J. Walters, Springer, pp. 253-268.
- Pečiulis, Ž. (2016) "Digital Era: from Mass Media towards a Mass of Media", *Philosophy, Sociology*, Vol. 27, No. 3, pp. 240-248.
- Salamun, K. (2006) "Karl Jaspers' Conceptions of the Meaning of Life", *An International Journal in Philosophy, Religion, Politics, and Arts*, No. 1, pp. 1-8.
- Schrag, O. O. (1971) *An Introduction to Existence, Existenz, and Transcendence*, Pittsburgh: Duquesne University Press.
- Šliogeris, A. (1998) "Karl Jaspersas", Jaspers, K., *Filosofijos įvadas (Introduction to Philosophy)*, Vilnius: Pradai, pp. 216-245.
- Smith, C. R. (1998) *Rhetoric and Human Consciousness: A History*, Prospect Heights, IL: Waveland Press.